

ŞİRKETLERDE ADLİ TEBLİGAT KİMLERE YAPILIR

Asistan Erdoğan MOROĞLU

§ 1. GİRİŞ

Mevzuatımızda tebligat ile ilgili olan ana hükümler 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nda yer almış bulunmaktadır¹. Şirketlerde adli tebligatın kime yapılacağı hususunu incelerken esas itibariyle bu kanuna istinat edeceğiz. Ancak, Tebligat Kanunu hükümlerinin değerlendirilmesi ve açıklanması da Türk Ticaret Kanunu ve Borçlar Kanunu hükümlerinden istifade suretiyle kabil olacaktır (T. Niz. 17/2. Md.)².

Ayrıca belirtelim ki, şirketlerde adli tebligatın kimlere yapılacağı hususu incelenirken, ticaret şirketleri ile adi şirket arasında bir ayırım yapmak zaruridir. Çünkü, bu iki nevi şirket farklı hukuki yapılara sahiptirler. TTK. da tanzim edilmiş bulunan ticaret şirketleri hükmi şahsiyeti haiz olup (TTK. 137. Md.) üçüncü şahıslar ile

[1] 7201 sayılı Tebligat Kanunu, 19 Şubat 1959 t. ve 10139 sayılı RG. de nesredilmiş olup neşri tarihinden altı ay sonra mer'iyete girmiştir (TK. 63. Md.) Daha önce mer'i bulunan «Adli Evrakın P.T.T. İdaresi Vasıtasıyla Tebliğine Dair Kanun» ile buna «ek kanunlar» ve HUMK. nun tebligata mütedair hükümlerini taşıyan 81/2. Md. ile X. faslın 1. kısım hükümleri mülgadır (TK. 62. Md.).

Tebliğat Kanununun 60/1. Md. sine müsteniden hazırlanmış bulunan Tebligat Nizamnamesi ise, 11 Eylül 1959 t. ve 10303 sayılı RG. de nesredilmiştir.

[2] Metinde geçen bazı kısaltmalar:

TTK.	:	Türk Ticaret Kanunu
BK.	:	Borçlar Kanunu
T. Niz.	:	Tebliğat Nizamnamesi
TK.	:	Tebliğat Kanunu
HUMK.	:	Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu
s.	:	Sahife
A. g. e.	:	Adı geçen eser
KKŞ.	:	Kollektif ve Komandit Şirketler.
AŞ.	:	Anonim Şirketler
bk.	:	Bakınız.

olan münasebetlerinde, ya ortaklardan teşekkül eden mümessil-organ veyahut da, dışarıdan tayin edilen sair mümessiller tarafından temsil olunurlar.

Borçlar Kanununda düzenlenmiş bulunan adi şirket ise, hükmi şahsiyeti haiz olmayıp bir akdi münasebetten ibarettir (BK. 520. Md.). Bu sebeple bir hukuk süjesi olarak adi şirketten ve onun temsilinden bahsedilemez.

Ticaret şirketleriyle adi şirketler arasındaki bu hukuki yapı farkı 7201 sayılı TK. nda zaruri olarak gözönünde bulundurulmuş ve hükmi şahıslarda (hususiyile ticaret şirketlerinde) tebligatın kimlere yapılabileceği 12. ve 13. maddelerde ayrıca düzenlenmiştir.

§ 2. TİCARET ŞİRKETLERİNDE ADLI TEBLİGAT KİMLERE YAPILIR

I — GENEL OLARAK

1. Hükmi şahsiyeti haiz olmaları dolayısıyla ticaret şirketlerinde de tebligatın şirketlerin «salâhiyetli mümessillerine» yapılması icap eder (TK. 12. Md.). Salâhiyetli mümessiller ibaresiyle evvelâ, şirketleri kanunen temsile yetkili organlar ve bu organlar adına hareket edenler; saniyen bir kısım ticaret şirketlerinde³, kendilerine temsil vazife ve yetkileri tefviz edilmiş ve böylece şirketi kanunen temsile yetkili organın yerine geçmiş olan kimseler (delegeler) kastedilmiştir.

Tebliğat Kanunu'nun sözü geçen 12. maddesine tekabül eden HUMK. nun Mülga 120. maddesinin ikinci cümlesi «hükmi şahıslara yapılacak tebliğ bunların reis veya müdürlerine veyahut kanuni mümessillerine yapılır.» şeklindeydi. Bu maddede sayılanların hepsini ifade edecek şekilde, 12. maddede «silâhiyetli mümessil» ibaresi yer almıştır⁴. Eski tadadî ifadeye nisbetle bu sonuncu ibare daha yerindedir. Tebliğat yapılacak kanuni mümessillerin hepsini kapsayacak bir anlam taşımaktadır. Hattâ bu ibare, bir akde müsteniden, şirkete ait ticarî işletmenin işlerini idare ve bu sahada şirketi temsil eden

[3] Anonim Şirketler (TTK. 319 Md.), Limited Şirketler (TTK. 540-541 Md.), Kooperatif Şirketler (TTK. 489 Md.) ile ilgili olarak murabhas âza ve müdürler için ilerde izahat verilmiştir.

[4] Tebliğat Kanunu Gerekeşi: Zabıt Ceridesi (Devre XI. 1958-1959, Cilt 6, S. sayısı 129, s. 4).

ticarî mümessilleri de içine alabilecek mahiyettedir. Bununla beraber tereddüde yer verilmemek düşüncesiyle TK. 12. maddenin ikinci fıkrasında «bir ticarethanenin⁵ muamelelerinden doğan ihtilâflarda, ticarî mümessiline yapılan tebliğ muteberdir.» hükmüne de yer verilmiştir. Her ne kadar bu son hüküm ilk bakışta, bir hükmi şahsa bağlı olmaksızın ve hükmi şahsiyeti bulunmayan bir iktisadi birlik olarak ticarî işletmelere yapılacak tebligatla ilgili olduğu hissini vermekte ise de hükmi şahıslara bağlı, meselâ şube⁶ mahiyetindeki diğer işletmelere de tatbik edileceği şüphesizdir.

Ticarî işletmeyi temsil eden ticarî mümessilin bu yetkisi işletmenin birlikte getirdiği muamelelerle sınırlıdır. Eğer ticarî mümessil bir şubenin işlerini tedvir ve şubeyi temsil için tayin olunmuşsa, şube işletmesinin birlikte getirdiği bütün muameleleri yapmaya mezun sayılır. Ancak ticarî mümessil bir merkez işletmesine tayin edilmiş ise yetkileri mevcut şubeninkine de şâmil⁷dir. Binaenaleyh, şube ile ilgili bir hususa dair adli tebligatı merkezin ticarî mümessili de kabule mezundur⁸.

Ticaret şirketlerinin merkez veya şubelerine tayin edilmiş bulunan ticarî vekiller aşağıda tetkik edileceği üzere TK. nun 13. maddesinde yetkileri tesbit edilmiş bulunan memur veya müstahdemler cümlesindedirler ve ancak bu sıfatla kendilerine tebligat yapılabilir⁹.

[5] Burada «... bir ticarî işletmenin...» denilmek gerekirdi. Zira, fabrika ve ticarî şekilde işletilen sair müesseselerin, ticarî mümessil tayini ve onun yetkileri bakımından ticarethanelerden ayrılmasını makul gösterecek hiç bir sebep yoktur. Ticarî işletme mefhumuna ticarethane, fabrika ve ticarî şekilde işletilen sair müesseseler dahildir. Bk. Arslanlı H., Kara Ticaret Hukuku Dersleri, 3. bası, İst., 1960, s. 18.

[6] Şube - Merkez münasebeti için bk. Arslanlı, H.: Umumi Hükümler (s. 102-106); Karayalçın, Y.: Ticaret Hukuku Dersleri, Giriş - Ticarî İşletme (Ankara 1958, s. 117).

[7] Arslanlı, H.: A.g.e., (s. 171); Karayalçın, Y.: A.g.e., (s. 383).

[8] TK. 12/2, «Bir ticarethanenin umur ve muamelâtında tahaddüs eden dāvaya müteallik tebliğ o ticarethane namına işleri tedvir edenlere de yapılabilir.» diyen HUMK. nun mülga 121. maddesi yerine vazedilmiştir. Getirilen değişiklik «ticarethane namına işleri tedvir edenler» ibaresi yerine, BK. na paralel olarak «ticarî mümessillerine» ibaresinin konulmasından ibarettir.

[9] Postacıoğlu, İ. E.: Medenî Usul Hukuku Dersleri (İst. 1959, s. 229) da bu konuya HUMK. nun, TK. ile değiştirilen maddeleri ile ilgili olarak temas etmiş ve bir Federal Mahkeme kararını da zikrederek ticarî vekillere tebligatın yapılabileceğini kabul etmiştir. Bugün mülga olan HUMK. 128. Md. ye göre ticarî vekillere tebligat yapıp yapılamıyacağı hususuna dokunmamıştır. Kanaatimizce 128. Md. bakımından da ticarî vekillere memur veya müstahdem sıfatıyla tebligat yapılabilirdi.

Tebliğat Kanununun 12/1. Md. sine göre, eğer ticaret şirketlerinin salâhiyetli mümessilleri birden fazla ise tebliğat bunlardan yalnız birine yapılır. Yani tebliğatın müteaddit kanunî veya ticarî mümessillerden birine yapılması yeter, velevki bu mümessiller şirketi veya ona bağlı ticarî işletmeyi «birlikte temsil» e (TTK. 175, 163/2, 256-257, 321) yetkili kılınmış olsunlar.

2. Hükmi şahıslarda hususiyle ticaret şirketlerinde, tebliğatın kaideten yukarıda umumî olarak belirttiğimiz salâhiyetli mümessillere yapılması icap etmekle beraber, bazı şartlarda «memur veya müstahdemler» e de yapılabileceği kabul edilmiştir. TK. nun 13. maddesine göre, «hükmi şahıslar namına kendilerine tebliğat yapılacak kimseler herhangi bir sebeple mütad iş saatlerinde işyerlerinde bulunmadıkları veya bu sırada evrakı bizzat alamıyacak bir halde oldukları taktirde tebliğ, orada hazır bulunan memur veya müstahdemlerinden birine yapılır.»¹⁰. Yalnız, T. Niz. in 18/2, 3. a maddesine göre, «kendisine tebliğ yapılacak memur veya müstahdem, hükmi şahsın o yerdeki teşkilâtı veya personeli içinde vazife itibarıyla tebliğatın muhatabı olan hükmi şahsın mümessilinden sonra gelen bir kimse veya evrak müdürü gibi esasen bu gibi işlerle tavzif edilmiş bir şahıs olması lâzımdır. Ancak, bunların da bulunmadığı tebliğ mazbatasında tesbit edildiği taktirde, tebliğat o yerdeki diğer bir memur veya müstahdeme yapılır.»

Bu memur veya müstahdemlerin şirketle devamlı bir iş veya hizmet münasebetlerinin bulunması icap eder. Muvakkaten istihdam edilmiş bulunan bir memur veya müstahdeme yapılan tebliğat şirkete yapılmış sayılmaz. TM. İc. İf. Dairesinin bir kararında da bu husus belirtilerek «... tebliğin, borçlunun devamlı müstahdemine yapılarak yapılmadığını etraflıca tetkikinden sonra esasa geçilmelidir...»¹¹ denilmektedir. TK. 17. maddenin buraya kıyas yoluyla tatbiki ile de aynı sonuca varılabilir.

Tebliğat Kanununun 13. maddesi ile nizamnamenin buna tekabül eden 18. maddesi birlikte tetkik edildiğinde, kendisine tebliğat yapılacak şahısların derecelendirildikleri görülmektedir. Bir kere, hükmi

[10] TK. nun 13. maddesi HUMK. nun mülga 128. maddesine tekabül etmektedir. Yalnız, TK. 13. Md. Nizamnamenin ilgili hükmü ile de takviye olunmuş ve daha vazih bir hale konulmuştur.

[11] TM. İc. İf. D. 19.3.1957 t. ve 1609/2108 sayılı kararı (Süleyman Altay - Sabri Ünür, Tebliğat Kanunu ve Nizamnamesi, Ankara 1960, s. 34, İct. No. 62).

şahıslar namına kendilerine tebligat yapılabilecek salâhiyetli mümessiller müted iş saaterinde işyerlerinde buldukları ve o sırada evrakı bizzat alacak durumda oldukları taktirde memur ve müstahdemlere tebligat yapılamaz. Saniyen, memur veya müstahdemlere tebligat yapılabilecek hallerde de, önce kendisine tebligat yapılacak şahsın, şirketin o yerdeki teşkilâtı veya personeli içinde vazife itibariyle muhatap hükmi şahsın mümessilinden sonra gelen veya evrak müdürü gibi esasen bu kabil işlerle tavzif edilmiş bir kimse olması lâzımdır. Böyle bir kimsenin bulunmaması halindedir ki (bu durum tebliğ mazbatasına dercedilmek suretiyle) o yerdeki diğer bir memur veya müstahdeme tebligat yapılabilir. Daha önce kendisine tebligat yapılması gereken kimselerin bulunmadıklarını veya tebligatı bizzat alamıyacak durumda olduklarının ispatı bakımından mazbatada yer alacak kayıt bilhassa önemlidir. Gerçeğe aykırı bir şekilde mazbataya şerh veren memur cezai müeyyideye maruzdur (TK. 52. Md.).

Kendilerine tebligat yapılabilecek salâhiyetli mümessiller ile memur veya müstahdemlerden hiç biri gösterilen adreste bulunmaz veya bulunmakla beraber tebligatı kabulden imtina ederlerse TK. 21. maddeye göre işlem yapılır¹².

Görülüyor ki TK. ve T. Niz. tebligata muhatap olacak şahsın bulunamaması ve tebliğ işleminin yapılamaması ihtimalini mümkün olduğu kadar bertaraf etmeğe çalışmıştır. Ancak, bir taraftan da tebliğ ile güdülen maksadın¹³ sağlanması için gereken tedbirlere yer verilmiş bulunmaktadır. Hukuki ve cezai mahiyetteki bu tedbirleri şöylece sıralayabiliriz:

Bir kere, Kanun ve Nizamnamedeki derecelendirmeğe riayet mecburî olup şirketin temsilcileri veya onlara tebligatı ulaştırma imkânı en fazla olan şahıslar (T. Niz. 18/2 Md.) buldukça sair

[12] TK. nun 21. maddesi: «Kendisine tebliğ yapılacak kimse veya yukarıki maddeler mucibince tebligat yapılabilecek kimselerden hiç biri gösterilen adreste bulunmaz veya tebellüğden imtina ederlerse tebliğ memuru tebliğ olunacak evrakı, o yerin muhtar veya ihtiyar heyeti âzasından birine veyahut zabıtaya veya memuruna imza mukabilinde teslim eder ve tesellüm edenin adresini ihtiya eden ihbarnameyi gösterilen adresteki binanın kapısına yapıştırmakla beraber tebliğ olunacak şahsa keyfiyetin haber verilmesini de mümkün oldukça en yakın komşularından birine bildirir. İhbarnemenin kapiya yapıştırıldığı tarih tebliğ tarihi sayılır.»

[13] Tebliğ ile güdülen asıl maksat, dâva ile ilgili olan bir muhatabın dâvaya taallük eden önemli bir muameleden haberdar edilmesidir. Postacıoğlu, İ.E.: A.g.e. (s. 288); Ansay, S. S.: Hukuk Yargılama Usulleri (Ank. 1960, s. 16).

memur veya müstahdeme tebligat yapılamaz. Eğer yapılmışsa muteber olmaz. Yani, yapılan tebligat şirket bakımından herhangi bir mehil veya muameleye başlangıç olmaz¹⁴. İkinci olarak, muhatap olan salâhiyetli mümessiller namına kendilerine tebligat yapılan memur veya müstahdemler tebliğ evrakını yetkili mümessillere en kısa zamanda vermezler ve bundan bir zarar doğarsa para cezasıyla cezalandırılırlar (TK. 54. Md.). Keza, bir kimse kendisine veya başkasına ait isim ve adresi yanlış olarak bildirirse, muhatap kendisi hakkında tebliğ memuruna yalan beyanda bulunursa veya muhatap namına kendisine tebligat yapılabilecek memur veya müstahdem tebliğ memuruna yalan beyanda bulunursa veyahut bir kimse muhatap olmadığı veya muhatap namına tebligat almaya yetkili bulunmadığı halde yalan beyanda bulunarak (hüviyet ve sıfatı hakkında) memurdan tebliğ evrakını alırsa yine para cezasıyla cezalandırılır (TK. 53, 55. Md.). Tebligatı yapmaya memur kimse-lerin de görevlerini kanuna uygun olarak yapmalarını sağlamak için TK. 52. Md. de ayrıca cezai müeyyide vazolunmuştur.

Şu hale göre, TK. ile bir yandan adli muamelâtın tebligat işleri yüzünden gecikmesi önlenmeğe çalışılırken diğer taraftan da tebligatın istenilen maksadın sağlanması imkânı bilhassa gözönünde bulundurulmuştur.

3. Tebligat Kanununun 11/1. maddesine göre, «vekil vasıtasıyla takip edilen işlerde tebligat vekile yapılır.»¹⁵. Binaenaleyh, ticaret şirketlerinin kendilerini bir vekil marifetiyle temsil ettirdikleri adli işlerde tebligatın asile, yani salâhiyetli mümessillere değil, mümkün oldukça ve her halde vekile yapılması gerekir. Kaideten asile yapılan

[14] Yalnız TK. 32. Md. nin tatbiki burada söz konusu olabilir. Şöyle ki, asıl muhatap (salâhiyetli mümessil) tebligata her nasılsa muttali olmussa, ittilamı beyan ettiği tarihte kendisine tebligat yapılmış sayılır. TM. İc. İf. D. de 19.II.1954 t. ve 903/904 sayılı kararına göre de «... HUMK. 124. Md. sine göre (TK. 11. Md.), âleyhine sadır olan ilâm hakkındaki icra emrini tebellûğ eden borçluya yapılmış olan tebliğ muamelesi usulün 145. Md. si (TK. 32. Md.) uyarınca ittila kesbettiği tarihten itibaren muteber sayılmıştır.» denilmektedir. Keza, TM. 7. HD. 13.II.1954 t. ve 4450/10232 sayılı kararı da bu mealdedir: «... ilâmın tebliği usulsüz ise de, tebliğden haber alındığı tarihten itibaren kanunî müddet içinde temyiz yoluna müracaat edilmek lâzımdır.» (Altay - Ünür; A.g.e., s. 76, İct. No. 114-115).

[15] TK. 11/1. Md., HUMK. nun mülga 124. maddesine tekabül eder. TK. 11/1. dedi «vekil» tâbiri avukatlarla müvekkil adına iş takibine yetkili diğer kimseleri de (HUMK. 61. Md.) kapsar. TK. Gerekeşi, Zabıt Ceridesi XI. Devre, Cilt 6, 1958-1959, S. sayısı 129, s. 4).

tebligat muteber olmaz. Vekil vasıtasıyla takip olunan dâvalarda dâva hükme bağlanınca da ilâmın vekile tebliği lâzım gelir. 10.VII. 1940 t. ve 75 sayılı İçtihadı Birleştirme kararına göre «... tebliğ ve tebellüğe ve dâvayı her derecede takibe mezun olan vekile ilâm tebliği mümkün bulundukça, müvekkile tebligat yapılması kanuna muhaliftir. Bu sebeple tebliğ hükümsüz olduğundan, kanun yoluna müracaat için muayyen olan müddet böyle yolsuz bir tebliğ üzerine cereyan etmez.»¹⁶. Vekil, vekâletten azledilmiş veya istifa etmiş ise tebligat asile yapılmalıdır. Müteaddit vekille takip olunan dâvada ilâmın bunlardan birine tebliği (bu vekil hükmün tefhiminde bulunmamış olsa bile) muteberdir (T. Niz. 15/2: Md.)¹⁷. Şirket diğer bir kimse ile dâva arkadaşı bulunuyorsa ve arkadaşı ile müşterek bir vekil tutmuş ise bu vekile yalnız bir nüsha tebliğ yeter. Fakat, her biri ayrı vekil tutmuşlarsa şirkete ve dâva arkadaşına ayrı ayrı tebligat yapılmak lâzımdır¹⁸.

Belli bir yerde devamlı olarak mesleğini icra eden vekil veya avukat yerinde bulunmazsa tebliğ, aynı yerdeki daimî memur veya müstahdemlerinden birine yapılır. Eğer işyeri evi ise memur veya müstahdemlerinden biri bulunamadığı takdirde tebligat, birlikte oturan ailesi efradından veya hizmetçilerinden birine yapılır. Ayrıca TK. 37. Md. ye göre «celse esnasında kazai merci tarafından sıfatları tesbit edilen avukat kâtiplerine veya stajyerlerine müteakip celse gün ve saatinin bildirilmesi avukata tebliğ hükmündedir.

Vekile tebligat konusunda şu husus bilhassa münakaşa konusu olmuştur: Acaba, icra emirleri dâvayı takip etmiş olan vekile tebliğ olunabilir mi? Postacıoğlu, HUMK. nun 62. Md. sine müsteniden bu soruya müsbet cevap vermektedir¹⁹. Temyiz Mahkemesi de çeşitli kararlarında bu görüşü benimsemiştir. Meselâ, TM. İc. İf. D. nin 21.I.1954 tarihli kararında «HUMK. nun 62. Md. sine göre icra emrinin vekile tebliği muteberdir. Bununla beraber mal beyanında bulunmak ve borçluyu bizzat icraya davet gibi kanunî neticeleri

[16] Bilgin - Tezmen: İçtihadı Birleştirme Kararları (Hukuk Kısmı, 1930-1958), İstanbul 1958, s. 46.

[17] TM. HUH. nin 7.XI.1936 tarihli kararı, (Adliye Ceridesi 1937, No. 303, s. 10.

[18] Ansay, S. S.: A.g.e. (s. 167).

[19] Postacıoğlu, İ. E.: İcra Hukuku Esasları (İst. 1962, s. 79); aksi fikri savunan M. R. Belgesay, İlâmın kat'iyet kesbetmesiyle vekâletin nihayet bulacağını ve artık icra emirlerinin vekile tebliğinin caiz olmayacağını ileri sürmüştür. (İcra ve İflâs Hukuku, Cilt I, s. 66, İst. 1948).

hususla getirmek üzere borçlunun kendisine tebligat yapılması caizdir.» denilmektedir²⁰.

II — KOLLEKTİF ŞİRKETLERDE

Kollektif Şirketlerde adli tebligatın kimlere yapılacağı sorusuna cevap verebilmek için TK. 12. Md. de yer alan «salâhiyetli mümessil» ve TK. 13. maddedeki «memur veya müstahdem» ibareleriyle kimlerin kastedildiğinin TTK. ve BK. hükümlerine göre belirtilmesi gerekir.

Kollektif Şirket, bir ticari işletmeyi bir ticaret ünvanı altında işletmek maksadıyla hakikî şahıslar arasında kurulan ve ortaklarından hiç birisinin mes'uliyeti şirket alacaklılarına karşı tahdit edilmiş olan bir şirkettir (TTK. 153. Md.). Bu şirketi temsile yetkili olanlar kaideten kanunî mümessil durumundaki ortaklardır. Bununla beraber Kollektif Şirketin ortak olmayan bir şahıs tarafından temsili de mümkündür (BK. 449. Md.).

1. a) TTK. 175. maddesine göre teşcil ve ilân olunan şirket mukavelesinde aksine hüküm olmadıkça şirketi ortaklara ve üçüncü şahıslara karşı TTK. 160. madde gereğince idare hakkını haiz bulunan ortaklar temsil eder. Yani, şirketi temsile yetkili olan kişiler şirket esas mukavelesinde gösterilmemişlerse²¹ ortaklardan her biri²² ayrı ayrı şirketin salâhiyetli mümessilidirler ve sair yetkileri yanında şirkete yapılacak adli tebligatı da kabule mezdurlar.

Şirket mukavelesiyle sırf idare hakları bazı ortaklara verilmiş olup temsil salâhiyetine mütedair mukavelede hüküm bulunmayan

[20] İstanbul Barosu Dergisi 1954, s. 446 ve keza, TM. İc. İf. D. nin 29.IV.1946 t. ve 1443/1938 sayılı kararı için bk. (İHFM. 1948, sayı 1-2, s. 395, Postacıoğlu tarafından notlanmıştır). Bu konuda ayrıca TM. İc. İf. D. nin 30.IX.1949 t. ve 2612/3909 sayılı; 16.IX.1951 t. ve 2048/2100 sayılı ve yine 19.II.1954 t. ve 903/904 sayılı kararları zikredilebilir (Altay - Ünür: A.g.e. s. 24-26). Bu kararlar da aynı görüşü teyid etmektedirler.

[21] TTK. 155/1. maddenin 6. bendi hükmü, şirketi temsile yetkili olanların ve bunların şirketi ne suretle temsil edeceklerinin esas mukavelede gösterilmesini amirdir. Bu hükmün amir vasıfta olması 175. maddenin atıf yaptığı 160. madde ile tezat teşkil eder (Arslanb, H.: Kollektif ve Komandit Şirketler, İst. 1960, s. 313).

[22] Kollektif Şirkette küçük ve mahçurları kaideten kanunî mümessilleri temsil eder. Böyle bir durumda tebligatın, şirketi küçük adına temsil eden kanunî mümessile yapılması gerekir.

hallerde acaba, TTK. 175. Md. nin, 160. Md. nin tamamına atıf yaptığı ileri sürülerek mezkûr idare hakkı hâmillерinin aynı zamanda temsil yetkisini de haiz olacakları iddia edilebilir mi ve böylece kendilerine salâhiyetli mümessil sıfatı ile tebligat yapılabilir mi?

Bizce, TTK. 155/1. Md. nin 6. bendine göre temsile salâhiyetli kimselerin mutlaka esas mukavelede gösterilmeleri lâzımdır. Mukaveleye konması mecburî olan bu kayıt her nasılsa konulmamış ise her ortak ayrı ayrı şirketi temsile mezun ve her biri tek başına, şirkete yapılacak tebligatı kabule yetkili sayılırlar²³.

b) Eğer, TTK. 175. ve 155/6. maddelerde belirtildiği üzere ortaklardan bir kaçına her biri tek başına sahip olacak şekilde şirketi temsil yetkisi verilmiş ve bu husus mukavele ile birlikte tescil ve ilân edilmişse, bu bir kaç kişi ayrı ayrı salâhiyetli mümessil olacaklarından tebligatın bunlardan birine yapılması gerekir²⁴. Bu taktirde, temsil sıfatı bulunmayan diğer ortaklara TK. 13. ve T. Niz. 18. maddelere göre tebligat yapılabileceği kanaatindeyiz. Gerçekten temsil yetkisi bulunmayan ortak idare hakkını haiz olsun veya olmasın T. Niz. 18/2. maddede belirtildiği üzere salâhiyetli mümessilden sonra tebligatı kabule en yetkili olan bir kimsedir. Her Kollektif Şirket şerikinin, asgarî, fevkalâde idare hakkını haiz olması ve zaten mali mukadderatını şirketinkiyle birleştirmiş bulunması ve şahsının şirket bakımından taşıdığı önem bu neticeyi doğrular.

c) Şirket mukavelesiyle bir kısım ortakların şirketi birlikte temsile yetkili oldukları kabul edilmiş bulunsa dahi bu ortaklardan her biri şirkete yapılacak tebligatı salâhiyetli mümessil sıfatıyla münferiden kabule yetkilidirler. Zira TK. 12. maddeye göre, şirketin salâhiyetli mümessilleri birden ziyade ise tebligat bunlardan yalnız birine yapılır²⁵.

[23] Arslanlı, H.: KKS. (s. 317).

[24] Mutad olan, idare ve temsil hakkının birlikte verilmesi ise de, bunların ayrı ayrı şahıslarda bulunması da mümkündür.

[25] Arslanlı, H.: KKS. (s. 321) de, şirketi birlikte temsile mezun olanlardan her birinin tebligatı tek başına kabul edebileceğini belirtmekte fakat TK. 12. Md. den bahsetmemektedir. Müellifin bir taraftan, birlikte temsile mezun olan ortakların hepsine birden tebligat yapılmasının güçlüğüne nazara alarak, diğer taraftan, TTK. 220/1. maddeyi kıyasen tatbik suretiyle ve nihayet, TTK. 176. maddenin mefhumu muhalifinden hareketle bu neticeye vardığı anlaşılmaktadır.

2. Kollektif Şirketin, sahibi bulunduğu merkez veya şube işletmesine bir ticarî mümessil tayin etmesi de mümkündür. TTK. 175. maddenin atıf yaptığı TKK. 160/2. Md., ticarî mümessiller ve diğer ticarî vekiller hakkındaki hükümleri mahfuz tutmak suretiyle bu imkâna işaret etmiştir. Şirkete ait işletmeleri yönetme ve temsil yetkisini haiz olan ticarî mümessillerin de işletme ile ilgili olarak şirkete yapılacak adli tebligatı yetkili mümessil sıfatıyla kabul edebileceği şüphesizdir. Eğer ticarî mümessil şubeye tayin edilmişse şube işletmesinin birlikte getirdiği muamele, fiil ve işlerle ilgili tebligatı kabule yetkilidir. Merkezin ticarî mümessiline şube işleriyle ilgili adli tebligat da muteber olarak yapılabilir²⁶.

3. Kollektif Şirketler adına kendilerine tebliğ yapılacak mümessiller bulunamadıkları veya bulunmakla beraber tebliğ bizzat alamıyacak halde oldukları takdirde tebliğ şirketin hazır bulunan memur veya müstahdemlerinden birine yapılmalıdır. Bu memur ve müstahdemler bir akde müsteniden devamlı olarak şirkete iş veya hizmetlerini arzeden kimselerdir. Sayıları şirketin iş hacmine göre az veya çok ve çeşitli olabilir. T. Niz. nin 18. Md. si bunları temsilcilerle olan yakınlıklarına ve yetkilerine göre iki grupta mütalâa etmiştir. Birinci gruba, temsil yetkisi olmamakla beraber kollektif şirketin idaresiyle birinci derecede ilgili bulunan mutad veya fevkalâde idare hakkını haiz ortak, şirketin evrak işleriyle meşgul müdürü, muhasebe müdürü, yazı işleri müdürü gibi kimseler; ikinci gruba ise muhasebe, yazı ve evrak işleri yardımcı memurları, kâtipler, tezgâhtar, odacı, kapıcı, gibi tali derecedeki hizmetliler girer. Birinci gruba girenler tebligat yapılmadığı takdirde ki, durum TK. 23. maddede tanzim edilen mazbata ile tesbit edilerek ikincilere muteber olarak tebligat yapılabilir (T. Niz. 18/3. Md.).

4. Eğer şirketin adli işlerinin takip ve intacı bir vekile tevdi edilmiş ise bu takdirde yukarıda vekile tebliğ hususunda genel olarak belirttiğimiz esaslar dairesinde tebligatın vekile yapılması icap eder (TK. 11. Md.).

5. Kollektif Şirket tasfiye haline geçmekle kaideten ortakların temsil yetkileri de son bulur (TTK. 193. Md.). İnfisahtan sonra şirketi temsil yetkisi organ durumundaki tasfiye memurlarının (TTK. 219). Binaenaleyh, tebligatın bu kimselere yapılması icap eder.

[26] Ticarî vekiller, yukarıda da işaret edildiği üzere, TK. 13. maddeye göre memur veya müstahdemdirler. Tebligatı kabul bakımından T. Niz. nin 18. Md. sine müsteniden sıfat ve yetkilerine göre derecelendirilirler.

Tasfiye halindeki şirketin hükmi şahsiyeti son bulmuş değildir. Fakat haklardan istifade ehliyeti tasfiye gayesiyle, yani sâfi mevcudu elde etmeğe yarayan muameleler ile mahduttur (TTK. 208, 230, 231. Md. ler) ²⁷. Bu sebeple, tasfiye memurları ancak tasfiyenin birlikte getirdiği muamelelerle ilgili adli işlere müteallik tebligatı kabule yetkilidirler. Kaideten, tasfiye memurları esas mukavele ile, şirketin devamı sırasında veya infisahından sonra da ortakların ittifakıyla seçilir (TTK. 212/1. Md.). Bu şekilde tasfiye memuru seçilmemişse bütün ortaklar veya varsa bunların kanunî mümessilleri tasfiye memuru sayılırlar. Ortaklardan birinin talebi üzerine mahkeme tarafından da bir veya bir kaç tasfiye memuru tayini mümkündür (TTK. 212/2. Md.). Nasıl seçilirlerse seçilsinler tasfiye memurlarının ortaklardan veya üçüncü şahıslardan olması caizdir (TTK. 212/3 Md.). Şirket mukavelesi veya ortakların kararıyla yahut mahkeme marifetiyle tasfiye memurları tayin edilmemişse tebligatın, kanunen tasfiye memuru sıfatını taşıyacak olan şirket ortaklarına yapılması gerekir ²⁸.

TTK. 217. maddesine göre, tasfiye ile ilgili temsil yetkilerini kullanırlarken tasfiye memurlarının kaideten birlikte hareket etmeleri gerekir. Ancak, TTK. nun 220. maddesi tebligat hususunda bu kaideye bir istisna vazetmiştir. Gerçekten, 220. maddeye göre şirkete yapılacak tebligatın «... tasfiye memurlarından yalnız birine karşı ifası kâfidir.» Maamafi, bu hüküm mevcut bulunmasaydı bile TK. nun 12. maddesine göre aynı sonuca varmak mümkündü.

Tasfiye haline geçmiş olmasına rağmen Kollektif Şirket hükmi şahıs olarak mevcut bulunduğundan TK. 13. ve T. Niz. 18. maddelerine göre tasfiye memurları ile beraber şirketin işlerini yürüten memur veya müstahdemlere de yukarıda belirtildiği üzere tebligat yapılabilir.

Eğer tasfiye memuru, tasfiye ile ilgili bir husus(meselâ, bir dâva veya icra takibi için vekil tayin etmişse tebligat bu kimseye yapılır (TK. 11. Md.; TTK. 218. Md.).

[27] Arslanlı, H.: KKS. (s. 538); TTK. 232. Md. de bu tahdidin istisnası derpis edilmiştir.

[28] Bu hususu teyid eden TM. İc. İf. D. nin 26.I.1951 t. ve 401/487 sayılı kararında şöyle denilmektedir: «... Şirket tasfiye halinde ise, tasfiye memuruna, tasfiye memuru tayin edilmemiş ise Ticaret Kanunu hükmüne göre bütün şerikler tasfiye memuru sayıldıklarından şeriklere tebligat icrası suretiyle tasfiyeye devam olunması lâzımdır...» (Altay - Ünür, A.g.e., s. 28, İct. No. 36).

III — KOMANDİT ŞİRKETLERDE

Komandit şirketler, Adi Komandit Şirket ve Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirket diye iki nevidir. Tebligatın kime yapılacağı hususunu incelerken bunları ayrı ayrı ele almak lâzımdır.

A) *Adi Komandit Şirket*: kollektif şirket gibi bir şahıs şirkettir. İkisi arasındaki başlıca fark, kollektif şirkette şirket borç ve taahhütlerinden dolayı üçüncü şahıslara karşı ortakların tamamının mes'uliyeti gayrimahdut ve müteselsil olduğu halde; Komandit şirkette, bazılarının mes'uliyetinin gayrimahdut ve müteselsil (Komandite Ortak), diğer bazılarının ise mahdut (Komanditer Ortak) oluşudur.

TTK. nun 257/1. Md. sine göre, «Komandit şirketlerin idare ve temsili «komandite» ortaklara aittir. İdare hakkının ve temsil salâhiyetinin hududu kollektif şirketler hakkındaki hükümlerle muayyendir.» Keza, TTK. 257/2. Md. ye göre de, «Komanditer ortak, ortak sıfatıyla komandit şirketi temsile yetkili değildir.» Şu hale göre, komandit şirketlerde kanunen salâhiyetli mümessil olanlar komandite ortaklardır ve şirketle ilgili adli işlere müteallik tebligatın, kollektif şirket şerikleri için belirtilen esaslar dairesinde, kaideten bunlara yapılması icap eder. Komandite ortakların şirketi birlikte temsile yetkili oldukları kabul edilmiş bulunsa bile, şirkete vâki tebligat herhangi birine yapılabilir (TK. 12. Md.).

Komanditer ortakların kanun ve esas mukaveleye müstenid bir temsil yetkileri söz konusu değilse de TTK. 257/2. maddeye göre, şirket mukavelesinde aksine sarahat bulunmamak şartıyla ticari mümessil, ticari vekil veya ticari memur²⁹ olarak tayin edilebilirler. Ticari mümessil olan komanditere bu sıfatla temsil ettiği şirket işletmesiyle ilgili tebligat yapılabilir. Ticari mümessil hakkında yukarıda belirttiğimiz hususları tekrar etmiyoruz.

Eğer komanditer ticari vekil veya seyyar tüccar memuru yetkilerini haiz ise şirketin diğer memur veya müstahdemleriyle birlikte TK. 13. ve T. Niz. 18. maddelere göre ve yukarıda bu konuyla ilgili olarak belirtilen esaslar dairesinde kendilerine tebligat yapılabilir. Keza, komanditer ortak ticari mümessil tayin edilmemiş olup da sadece ortak sıfatını haiz ise T. Niz. 18/2. maddede belirtildiği üzere,

[29] Kanunda, «ticari memur» denilmekle beraber burada seyyar tüccar memuru söz konusudur. İmregün, O.; İktisat Fakültesi İçin Ticaret Hukuku Ders Notları (İst. 1962, Kom. Şirketler, s. 12).

ancak salâhiyetli mümessillerden sonra yani ikinci derecede kendilerine tebligat yapılabilir. Eğer yetkili mümessil olan komanditeler mutad iş saatlerinde işyerlerinde bulunup tebliği bizzat alabilecek durumda iseler komanditer ortağa yapılacak tebligat muteber sayılamaz (TK. 13. Md.).

TTK. nun 267. maddesi «Kollektif Şirketlerin infisahına ve tasfiyesine dair olan maddeler hükümleri komandit şirketlerde de tatbik olunur.» dediğine göre tasfiye halindeki kollektif şirketlere yapılacak tebligat ile ilgili olarak verdiğimiz izahat komandit şirketler için de câridir.

Keza, komandit şirket adli işlerde bir vekil marifetiyle temsil olunuyorsa, yukarda genel olarak belirttiğimiz esaslar dairesinde tebligatın vekile yahut kendisi bulunamamışsa kâtip veya stajyerine yapılması gerekir.

B) *Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirket:* Komandit Şirketin bu nevinde de komandite ve komanditer ortaklar bulunmaktadır. Adî Komandit Şirket ile arasındaki başlıca fark Sermayesi Paylara Bölünmüş Şirkette sermayenin paylara bölünmüş olması ve komanditer ortakların bu payları serbestçe devir ve iktisap yoluyla şirkete girebilmeleri ve ayrılabilmeleridir³⁰.

TTK. nun 476/1. maddesine göre, sermayesi paylara bölünmüş şirketin temsili adî komandit şirketlerdeki hükümlere tâbidir. Bir başka söyleyişle bu şirkette de temsil yetkisi komandite ortaklardadır. Şu halde, kendilerine şirketin salâhiyetli mümessili sıfatıyla tebligat yapılabilecek olanlar komandite ortaklardır.

Komanditer ortak, ortak sıfatıyla şirketi temsil yetkisini haiz değildir. Ancak, şirkete ticarî mümessil olarak tayini mümkündür. Şirkete yapılacak tebligatı bu sıfatla kabule yetkilidir. Eğer sadece ortak sıfatı varsa yahut ticarî vekil, seyyar tüccar memuru gibi memur veya müstahdem olarak görevlendirilmiş ise şirketin diğer memur veya müstahdemleriyle birlikte TK. 13. madde ve T. Niz. 18. maddeye göre kendisine tebligat yapılmak lâzımdır. Şirkete, dışardan yani ortak olmayan bir ticarî mümessil tayini de mümkündür. Bu ticarî mümessile tebligat da diğer ticarî mümessiller için belirtildiği gibi yapılır.

Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerde komandite ortakların murakabe hakları yoktur. Komanditerler de bu hakkı

[30] Onsun, K. S.: Ticaret Şirketleri (Ank. 1949, s. 286); İmregün, O.: A.Ş.e., (Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirketler, s. 26).

bizzat kullanamazlar. Komanditerler umumî heyeti, murakabeyi komanditerler adına yapacak olan murakıpları seçer (TTK. 484, Md.). Seçilen bu murakıplar daha ziyade komanditerler umumî heyetinin icra organı yerindedirler. Bu itibarla, komanditerler umumî heyeti ile şahsen sorumlu ortaklar (komanditeler) arasında bir ihtilâf çıktığı taktirde mahkemelerde umumî heyeti temsil ederler. Bu sebeple belirtilen halde tebligatında temsilci sıfatıyla kendilerine yapılması gerekir. Maamafih, TTK. 484/2 ye göre komanditerler umumî heyetinin kararı ile komanditelere karşı açılacak dâvalarda temsil yetkisi hususî temsilcilere de tevdi olunabilir. Bu son halde ise dâva ile ilgili tebligat hususî temsilcilere yapılmalıdır³¹. Tabiatıyla, gerek murakıpların gerekse hususî temsilcilerin komanditelere karşı açılacak dâvayı bir vekil marifetiyle yürütmeleri de mümkündür. Bu halde dâva ile ilgili tebligat vekile yapılır.

TTK. nun 476/2. maddesinin yaptığı atfa binaen anonim şirketin tasfiyesine dair hükümler, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlere de uygulanır. Yani TTK. 450. madde atfıyla TTK. 219. maddeye göre bu şirketi mahkemelerde ve sair adli mercilerde temsil yetkisi tasfiye memurlarına ait olup TTK. 220. maddeye göre de, tebligatın bunlardan yalnız birine ifası kâfidir. TTK. 441. maddeye kıyasen, esas mukavele veya umumî heyet kararı ile ayrıca tasfiye memuru tayin olunmamış ise tasfiye işlerinin komanditeler tarafından yürütüleceği yani komanditelerin kanunen tasfiye memuru sayılacakları ve bu sıfatla kendilerine salâhiyetli mümessil sıfatıyla tebligat yapılabileceği kanaatindeyiz. Tasfiye halindeki şirketin memur veya müstahdemlerine ne sıfat ve suretle tebligat yapılabileceği hususu yine TK. 13. ve T. Niz. 18. maddelere tâbidir.

IV — ANONİM ŞİRKETLERDE

Anonim şirketlerde de tebligatın kime yapılacağıнын tayini şirketi temsile yetkili olanlar ile memur ve müstahdemlerinin kimler olduğunun tesbitine bağlıdır.

1. Anonim şirket ortaklara ve üçüncü şahıslara karşı idare meclisi tarafından temsil olunur (TTK. 317. Md.). İdare meclisi, anonim şirketi kanunen temsile yetkili bir organdır. Fakat, temsil yetkisini münhasıran haiz olduğu da söylenemez. Gerçekten, bazı

[31] Onsun, K. S.: A.g.e. (s. 294).

hallerde bu yetki murakıplara da tanınmıştır. Ayrıca, şirketi temsil yetkisi esas mukavelede sarahat bulunmak kaydıyla idare meclisi âzası olan veya olmayan kimselere bırakılabileceği gibi, diğer ticaret şirketlerinde olduğu üzere anonim şirketin sahibi bulunduğu ticari işletmeleri yönetmek için tayin ettiği bir veya müteaddit ticari mümessiller marifetiyle temsili de mümkündür³².

a) Anonim şirketin idare meclisi tarafından heyet halinde temsil edileceği TTK. 317. maddede belirtilmekle beraber, bu yetkinin kullanılmasında TTK. 321/3. madde ile kaideten birlikte temsil esası kabul edilmiştir. Ancak, yukarıda da belirtildiği üzere tebligatın icrası bakımından birlikte temsil durumu bir özellik taşımaz. Yani, ister TTK. nun 321/3. maddesinde olduğu gibi idare meclisi âzaları arasında, ister mürahas müdürler ile idare meclisi âzaları arasında ve isterse şirketin ticari mümessilleri arasında birlikte temsil usulü kabul edilmiş olsun; bu suretle temsile yetkili kılınmış olanlardan her biri tek başlarına tebligatı kabule yetkilidirler. Yalnız, idare meclisine seçilmiş bulunan her âzanın mutlaka temsil yetkisini haiz olduğu da söylenemez³³. Gerçekten, TTK. 276/6. ve 300/7, 8. maddelerine göre şirketin ne suretle temsil edileceğinin ve temsile yetkili bulunanların esas mukavelede gösterilip ticaret siciline teşvil ve ilân edilmeleri gerekir. Temsilci olarak teşvil ve ilân edilen kimseler, idare meclisi âzalarının hepsi olabileceği gibi içlerinden bir kaç kişi de olabilir (TTK. 319/1). Bu son halde tebligatın salâhiyetli mümessil olarak bu birkaç kişiden birine yapılması icap eder. Diğer temsil yetkisini haiz olmayan idare meclisi âzalarına ancak TK. 13. ve T. Niz. 18/2. maddeler gereğince tebligat yapılabilir. Diğer taraftan, TTK. 321/2. maddeye göre temsil yetkisinin esas mukaveledeki sarahate binaen merkez veya şube işlerine hasrı suretiyle idare meclisi âzaları arasında mahal itibarıyla taksimi caiz olduğuna göre (TTK. 319/1. Md.), kendisine şubeyi temsil yetkisi verilmiş olan idare meclisi âzası ancak şube işleriyle ilgili tebligatı kabul edebilir. Ticari mümessilin durumuna kıyasen, merkezi temsile yetkili olan idare meclisi âzasının şube işleriyle ilgili adli tebligatı dahi kabule yetkili olması gerektiği söylenebilirse de, TTK. 321/2.

[32] Arslanlı, H.: Anonim Şirketler (İst. 1960, Cilt II-III, s. 129).

[33] Temsil hususunda esas mukavelede her nasılsa hüküm yoksa, kolektif şirketlerde olduğu üzere idare hakkını haiz bulunan idare meclisi azalarından her biri temsil yetkisini haiz sayılır. Arslanlı, AŞ. (II-III, s. 130). Şu halde her birine salâhiyetli mümessil sıfatıyla tebligat yapılabilir.

maddede yer alan «... sadece merkezin ...» ibaresi aksi görüşü savunmaya da müsaittir. Bizce, merkezi temsile mezun olan idare meclisi âzasıyla merkezin ticarî mümessili arasında bu bakımdan bir fark yaratmak için sebep yoktur³⁴.

TTK. nun 275. maddesine göre, âmme hükmi şahıslarının idare meclisine göndereceği temsilciler esas itibariyle diğer idare meclisi âzalarının hak ve vazifelerini haiz bulduklarından (TTK. 275/3. Md.) tebligatı kabul bakımından durumları diğer idare meclisi âzalarınınkinden farklı değildir.

b) TTK. nun 319/2. maddesine göre «esas mukavele ile temsil salâhiyetinin... hepsini veya bazılarını³⁵ idare meclisi âzası olan murahhaslara veya pay sahibi olmaları zarurî bulunmayan müdür- lere bırakabilmek için umumî heyete veya idare meclisine salâhiyet verilebilir.» Bu takdirde murahhas âzalar veya müdürler salâhiyetli mümessil olacaklarından tebligatın da bunlara yapılması gerekir. Yalnız, temsil yetkisinin idare meclisi âzası olmayan murahhas müdürlere bırakıldığı hallerde, TTK. 319/1. maddeye göre idare meclisinin hiç olmazsa bir âzasının temsil yetkisi verilmek gerektiğinden³⁶ bu yetki kendisine verilmiş olan idare meclisi âzasına da salâhiyetli mümessil sıfatıyla tebligat yapılabilir. Temsilcilik sıfatı bulunmayan diğer idare meclisi âzalarına ise, ancak TK. 13 ve T. Niz. 18/2. madde çerçevesinde tebligat yapılmak mümkündür. Bunların salâhiyetli mümessil sıfatıyla tebligatı kabule yetkileri yoktur.

Ticaret Kanununda, 319. maddede tanzim olunan murahhas müdürlerin yanında, bir de «şirket muamelelerinin icra safhasına taallük eden» kısmını yürütecek olan alelâde müdürden bahsetmekte ve TTK. 342 - 345. maddeler bu müdür ile ilgili hükümleri ihtiva etmektedir. Alelâde müdürler ile murahhas müdürler gerek tayinleri

[34] Bk. dip notu No. 7 ye; ayrıca, Arslanlı, H.: AŞ. (II-III, s. 134, dip notu No. 109) a da bakınız.

[35] TTK. 319. madde ile 321/2. madde birlikte mütalâa olunursa, TTK. 319. maddedeki sarahate rağmen kısmen taksim ve terhise cevaz olmamak gerekir. Mevzuubahs Borçlar Kanunu'nun 717. maddesinde de temsil salâhiyetinin kısmen terhisini (barakılmasını) tecviz eden bir hüküm yoktur. Mevzuubahs bırakmaya vekâlet mânasında olmayıp bir «delegation» dur. Yani murahhaslar veya müdürler idare meclisinin yerine geçerler ve (kanunen münhasıran idare meclisine bırakılanlar hariç) kaldeten temsil yetkisinin müstakil hâmilli olurlar. Arslanlı, H.: AŞ. (II-III, s. 132 ve s. 123 ve sonrası).

[36] Arslanlı, H.: AŞ. (II-III, s. 132-133, dip notu No. 102).

ve gerekse yetkileri itibariyle farklı hukuki statülere tâbidirler. Üçüncü şahıslar ile olan münasebetlerde alelâde müdürler ticari mümessil gibi şirketi temsile yetkilidirler³⁷. Kendilerine ticari mümessiller gibi tebligat yapılmak gerekir.

c) Yukarıda, idare meclisinin şirketi temsile yetkili olduğundan bahsetmiş ve fakat bu yetkinin mutlak âmili olmadığını da belirtmiştik. Gerçekten, bazı durumlarda şirketi temsil yetkisi murakıplara tamnmıştır. Bu hallere dair şu misâller verilebilir:

TTK. nun 341. maddesine göre anonim şirket umumi heyeti, «idare meclisi âzaları aleyhine dâva açılmasına karar verirse yahut dâva açılmamasına karar verilip de esas sermayenin en az onda birini temsil eden pay sahipleri dâva açılması reyinde bulunursa... şirket namına dâva açmak murakıplara aittir.» Bu halde söz konusu dâva ile ilgili tebligatın salâhiyetli mümessil olarak murakıplara yapılması gerekir. Yalnız, gene TTK. 341/2. maddeye göre «azlığın reyi ile dâva açılması halinde, azlık murakıplar dışında bir vekil tayin edebilir.» Bu takdirde tebligat bu vekile yapılır. Gerek murakıbın gerekse bu hususî temsilcinin dâvayı takip hususunda bir vekil tayin etmeleri de mümkündür. Bu halde tebligat bu vekile yapılır (TK. 11/1. Md.).

Yine TTK. 381. maddeye göre, «... kanun veya esas mukavele hükümlerine ve bilhassa âfakî iyi niyet esaslarına aykırı olan umumi heyet kararları aleyhine ... iptal dâvası açılabilir.» Bu dâva hal ve vaziyete göre pay sahipleri, idare meclisi ve kararların infazı idare meclisi âzalarıyla murakıpların şahsî mes'uliyetlerini mucip olduğu takdirde bunların her biri tarafından açılabilir. İşte, umumi heyet kararlarının iptalinin idare meclisi tarafından dâva edilmesi halinde şirketi temsil vazifesi murakıplarındır. Eğer idare meclisi âzalarından biri veya bir kaçı dâvacı ise, diğer âzaların temsil yetkisi bulunmak kaydıyla, şirket idare meclisi tarafından temsil edilir³⁸. Tebligatın da şirket adına bunlara yapılması gerekir. Fakat dâvacı âza dışındaki idare meclisi âzalarının temsil yetkileri yoksa meselâ temsil yetkisi dâvacı olan idare meclisi âzalarına tefviz edilmiş bulunuyorsa şirketi temsil vazifesi yine murakıplarındır. Tebligatın

[37] Arslanlı, H.: AŞ. (II-III, s. 211).

[38] Arslanlı, H.: AŞ. (II-III, s. 85) fesih kararının iptal dâvasında şirket tasfiye memurlarınca temsil edilir (TTK. 440, Md.). Bu halde tebligatın tasfiye memurlarına yapılması gerekir.

kendilerine yapılması gerekir. Şunu da belirtelim ki yukarıda misal olarak belirtilen durumlar ile diğer buna mümasil hâdiselerde şirketin murakıplar tarafından da temsili imkânsızlaşabilir. Ezcümle, idare meclisi aleyhine TTK. 341. Md. ye dâva açılmasına murakıplar muhalefet edebilir. Yahut TTK. 381. maddeye göre idare meclisiyle birlikte murakıplarda dâvacı durumunda olabilirler. Bu takdirde şirket bir kayyım tarafından (MK. 377/4. Md.) temsil edilmek icap eder³⁹. Tabiatıyla bu durumda dâva ile ilgili tebligat salâhiyetli mümessil yetkisini haiz olan kayyıma yapılır. Keza idare meclisinin esas mukavele veya kanuna göre teşkil edilememesi yahut faaliyet gösterememesi sebebiyle şirketin feshi dâva olunursa (TTK. 435. Md.) temsil organı mevcut bulunmadığına göre MK. 377/4. maddeye göre bir kayyım tayin edilerek şirketin bunun tarafından temsil olunması icap eder⁴⁰. Eğer bu kayyım tayin edilmiş ise yetkili mümessil olarak dâva ile ilgili tebligat kendisine yapılır.

d) Anonim şirketin sahibi bulunduğu merkez veya şube işletmelerine ticarî mümessiller tayin edilmişse bunlara yapılacak tebligat yukarıda genel olarak açıklanan esaslara tâbidir⁴¹. Anonim şirkete ait bir ticarî işletmenin muamelelerinden doğan ihtilâflarda ticarî mümessiline yapılan adli tebligat muteberdir (TK. 12/2. Md.).

2. Buraya kadar etraflıca incelediğimiz salâhiyetli mümessiller herhangi bir sebeple mutad iş saatlerinde işyerinde bulunmazlar veya o sırada tebliğ evrakını bizzat alamıyacak durumda olurlar veyahut da icap eden hallerde şirkete kayyım henüz tayin edilmemiş olursa tebligatın TK. 13. ve T. Niz. 18. maddeler dairesinde anonim şirketin memur ve müstahdemlerine yapılması gerekir. Anonim şirkette memur ve müstahdemler çeşitli olabilir. Vazifeleri ne olursa olsun şirketle aralarında devamlı bir hizmet münasebeti bulunup da yetkili mümessil sıfatı olmayan hizmetliler TK. nun 13. maddesinin tatbiki bakımından memur veya müstahdem addolunurlar. Temsil yetkisi olmayan idare meclisi âzalarıyla murakıplar dahil çeşitli ticarî vekiller, idare müdürleri, kalem memurları, odacı, kapıcı vesaire kimseler bu cümledendirler. Yalnız temsil yetkisi bulunmayan idare meclisi âzaları, kendilerine sadece idare hakkı bırakılmış olan

[39] Arslanlı, H.: AŞ. (II-III, s. 85, 192).

[40] Arslanlı, H.: Anonim Şirketler (İst. 1961, Cilt IV-V, s. 191).

[41] Bu konuda bk. sahife 384.

murahhas veya müdürler, şirketi temsil yetkisi söz konusu olmayan murakıplar, şirketin câri idarî muamelâtını tedvir eden müdürler hususiyle evrak veya hukuk işleri müdürü vazife itibariyle salâhiyetli mümessillerden hemen sonra gelen kimseler veya esasen bu kabil işlerle vazifelendirilmiş hizmetlilerdir. Memur veya müstahdem olarak tebligat ilk kademedede kendilerine yapılır. Bunlar da bulunmazsa, durum tebligat mazbatasına dercedilmek suretiyle tebligat şirketin diğer bir memur veya müstahdemine yapılır.

3. TTK. nun 450. maddesinin kollektif şirketler hakkındaki 219. maddeye yaptığı atfa binaen tasfiye halinde bulunan anonim şirketi mahkemelerde ve hariçte temsil salâhiyeti tasfiye memurlarına aittir. TTK. 441. maddeye göre esas mukavele veya umumî heyet kararıyla ayrıca tasfiye memuru tayin edilmemişse tasfiye işleri idare meclisi tarafından yürütülür. Gene 450. maddenin atıf yaptığı TTK. 217. maddeye göre, esas mukavele veya umumî heyet kararıyla seçilmiş bulunan tasfiye memurlarının ve böyle bir tayin yapılmamışsa kanunen yetkili idare meclisi âzalarının kaideten tasfiye memuru sıfatıyla birlikte hareket etmeleri gerekirse de TTK. 220. madde hükmünce tebligatın tasfiye memurlarından yalnız birine karşı ifası kâfidir⁴². Tasfiye memurlarına tebligat yapılamayan hallerde Tebligat Kanununun 13. maddesine göre yukarıda belirtildiği gibi işlem yapılır.

4. Anonim şirket dâva veya icra takibi işlerini bir vekil veya avukata tevdi etmiş ise bu işlerle ilgili tebligat vekile yapılacak tebligat hakkında belirttiğimiz esaslara tâbidir. Vekil veya avukat bir tasfiye memuru tarafından da tayin edilmiş olabilir (TTK. 450., 218. Md. ler).

V — LIMITED ŞİRKETLERDE

Limited şirketlerde adli tebligatın kimlere yapılacağı salâhiyetli mümessiller ile memur ve müstahdemlerin kimler olduğu meselesine gelince:

TTK. nun 540/1. maddesine göre «aksi kararlaştırılmış olmadıkça, ortaklar hep birlikte müdür sıfatıyla ... şirketi temsile mezun ve mecburdurlar.» Şu halde şirket mukavelesiyle veya umumî heyet

[42] Arslanlı, H.: AS. (IV-V, s. 223).

kararıyla şirketi temsil yetkisi ortaklardan bir veya bir kaçına bırakılmadıkça (TTK. 540/2. Md.) kaideten ortaklar hep birlikte şirketi temsile yetkilidirler. Tabiatıyla, birlikte temsile yetkili olmaları tebligatın her birine yapılabilmesine engel olmaz (TK. 12/1. Md.). Yalnız şunu da belirtelim ki, kurtuluştan sonra şirkete giren ortaklar, bu hususta umumî heyetin ayrı bir kararı bulunmadıkça temsile mezun ve mecbur değildirler (TTK. 540/3. Md.). Bu takdirde bunlara yetkili temsilci sıfatıyla tebligat yapılamaz. Ancak TK. 13. ve T. Niz. 18/2. maddeler uyarınca memur sıfatıyla tebligat yapılması mümkündür. Eğer umumî heyet kararıyla temsile yetkili kılınmış-ırsa kendilerine salâhiyetli mümessil sıfatıyla tebligat yapılabilir.

Biraz önce işaret ettiğimiz gibi, esas mukavele veya umumî heyet kararlarıyla şirketi temsil yetkisi pay sahibi olan veya olmayan kimselere (müdürlere) de bırakılabilir (TTK. 540/3., 541. Md.). Tatbikatta genel olarak bu yol tercih edilir. Kendilerine şirketi temsil hakkı bırakılan müdürler anonim şirketlerdeki murahhas âza ve müdürlere benzerler⁴³. Şirketi temsil yetkisi müdürlere bırakılmışsa tebligatın bunlara yapılması gerekir. Kendisine temsil yetkisi tefviz edilmemiş olan diğer ortaklar idare hakkı hâmilî olsalar bile temsil yetkisini haiz olmadıklarından kendilerine ancak memur sıfatıyla tebligat yapılabilir. Diğer taraftan, TTK. 542/1. Md., müdürlerin haiz oldukları temsil yetkisinin şümül ve tahdidi hakkında TTK. 321. maddeye atıf yaptığından bu maddenin ikinci fıkrası hükmünce müdürlerden birinin veya bir kaçının temsil yetkilerinin şube işlerine hasrı mümkündür. Bu takdirde bu müdürlere ancak şube işleriyle ilgili tebligat yapılabilir. Fakat müdüre merkezi temsil yetkisi verilmişse şube ile ilgili tebligat da kendisine yapılabilir⁴⁴. Müdürler arasında birlikte temsil esasının kabul edilmiş olması her birine tebligat yapılmasına mâni olmaz. TTK. nun 545. maddesine göre limited şirketin işlettiği merkez veya şube işletmelerine ticari mümessiller ve bütün işletmeyi idare salâhiyetini haiz umumî ticarî vekiller tayin edilmiş ise, ticari mümessillere TK. 12/2. madde mucibince yetkili mümessil sıfatıyla umumî ticarî vekillere de T. Niz. 18/2. maddeye göre tebligat yapılması lâzımdır.

[43] Yalnız, anonim şirketlerden farklı olarak limited ortaklıkta esas mukavelede hüküm bulunmasa bile umumî heyet temsil yetkisini bir veya birkaç ortağa veya ortak olmayan kimseye bırakabilir. Bu bırakma hukukî mânasıyla bir *délégation*'dur.

[44] Bu konuda anonim şirketler hakkında verilen izahata bakınız.

TTK. 504/2. Md. ye göre, şirketin temsil organının teşkil edilememesi veya faaliyet gösterememesi üzerine şirketin feshi dâva edilirse MK. 377/4. maddeye göre tayin edilecek bir kayyımın şirketi temsil etmesi ve binnetice dâva ile ilgili tebligatın kendisine yapılması icap eder.

Ortak sayısı yirmiden fazla olan limited şirketlerde bir veya birden fazla murakıp bulunur (TTK. 548/1. Md.). Bu murakıplar da anonim şirketlerde olduğu gibi şirketi temsil yetkisini haiz olabilirler (TTK. 556. Md. atfıyla TTK. 341. Md. ve TTK. 536/4. Md. atfıyla TTK. 381. Md.). Bu takdirde tebligat salâhiyetli mümessil durumundaki murakıplara yapılmak gerekir⁴⁵.

Memur veya müstahdemlere yapılacak tebligat bakımından diğer şirketler için verilen izahat limited şirketler için de söz konusudur. Yalnız tekrarlıyalım ki, ancak salâhiyetli mümessillere 13. maddede belirtildiği üzere tebligat yapılamadığı takdirde memur veya müstahdemlere tebliğ yapılması T. Niz. 18/2. madde dairesinde mümkündür. Aksi halde yapılan tebligat bir mehle veya muameleye başlangıç olamayacağı gibi Tebligat Kanununun cezaî hükümlerinin (TK. 52.-55. maddeler) hükümlerinin tatbiki de gerekebilir.

Limited şirket feshedilerek veya infisah ederek tasfiyeye geçilmişse, şirketi temsil yetkisi (TTK. 552. maddenin TTK. 450. maddeye onun da TTK. 219. maddeye yaptığı atfa binaen) tasfiye memurlarındadır. Bunlar esas mukavele veya umumî heyet kararıyla tayin olunmamışlarsa müdürler tasfiye memuru sayılırlar (TTK. 552, 441. Md. ler). İdare ve temsil müdürlere bırakılmış değilse ortaklar hep birlikte müdür sıfatıyla şirketi idare ve temsile mezun ve mecbur olduklarından tasfiye memuru sıfatını da haiz sayılırlar.

TTK. 552., 450., 220. maddeler hükmünce bu tasfiye memurlarından her birine tek başlarına tebligat yapılabilir.

Şirketin ilgili bulunduğu bir adli işin takip ve intacı bir vekile tevdi edilmişse tebligatın da diğer şirketlerde olduğu gibi vekil veya avukata yapılması gerekir (TK. 11/1. Md.). Vekilin tasfiye memuru tarafından tayini de mümkündür (TTK. 552., 450., 218. Md. ler).

[45] Bu hususta anonim şirketler hakkında verilen izahat idare meclisi yerine müdürler konulmak suretiyle aşağı yukarı limited şirketler hakkında da aynen tekrar edilebilir.

VI — KOOPERATİF ŞİRKETLERDE 46

Kooperatif şirketlerde temsil organı kaideten idare meclisidir. Bu husus Ticaret Kanunumuzda açık olarak belirtilmiş olmamakla beraber, TTK. nun 489/1. maddesinin «idare meclisi âzalarıyla müdürlerinin vazife ve mes'uliyetleri anonim şirketlerdeki hükümlere tâbidir» diyen hükmünden bu sonuca varılmak icap eder. Yine aynı maddeden anlaşıldığına göre, kooperatif şirket müdürlerinin vazife ve yetkileri de anonim şirketler hakkındaki hükümlere tâbidir. Demek ki, anonim şirketlerde olduğu üzere, kooperatif şirketlerde de kaideten temsil yetkisi idare meclisindedir. Fakat bu yetkinin idare meclisi yerine kaim olacak bir veya bir kaç murahhas âza veya müdüre bırakılması da mümkündür (TTK. 489/1., 319. Md. ler). Keza, şirket muamelelerinin icra safhasına taallük eden hususlarda şirketi temsil üzere alelâde müdür de tâyin olunabilir (TTK. 489/1., 342. Md. ler). Gerek idare meclisi âzalarına, gerekse onların yerlerine geçen murahhas âza veya müdürlere ve gerekse alelâde müdürlere şirketle ilgili adli tebligat anonim şirketler için belirttiğimiz esaslar dairesinde yapılır.

TTK. 489. Md. nin son fıkrası murakıplar ve tasfiye memurlarının vazife ve yetkileri hakkında da anonim şirketin bu konulardaki hükümlerine atıf yapmıştır. Bu sebeple, kooperatif şirket murakıpları ile tasfiye memurlarına dahi Anonim şirketin murakıp ve tasfiye memurlarına yapıldığı gibi tebligat yapılmak lâzımdır.

Diğer ticaret şirketlerinde olduğu üzere kooperatif şirketlere de ihtiyaca göre ticarî mümessil tâyin edilebilir. Muayyen adli işlerin takibi için bir vekil tayini de mümkündür. Ticarî mümessile ve vekile dahi diğer ticaret şirketleri için verilen izahat dairesinde tebligat yapılır.

[46] Hirs, E.: Ticaret Hukuku (İst. 1948, s. 366); Onsun, K. S.: A.g.e. (s. 323, 325). İzahatımız TTK. nun kooperatif şirketler hakkındaki hükümlerine müstettir. TTK. 485/3. Md. den de anlaşılacağı üzere, mevzuatımızda kooperatif şirketleri düzenleyen hususi kanunlar da vardır. 2834 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri Hakkındaki Kanun ile 2836 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri Kanunları bu arada zikredilebilir. Maamafih, gerek tarım kredi ve satış kooperatiflerinde ve gerekse satış kooperatifleri temsil organı yine idare meclisleridir. Keza temsil yetkisini haiz müdürler de vardır. Bunların adli merciler önünde bir vekil marifetiyle temsil olunmaları da mümkündür. Gerek zikredilen salâhiyetli mümessillere ve gerekse vekile yapılacak tebligat genel olarak yukarıda işaret edildiği üzere yapılır. Kooperatiflerin ve birliklerin memur veya müstahdemlerine yapılacak tebligat da TK. 13. ve T. Niz. 18. maddeler uygulanır.

Eğer yukarda zikrettiğimiz salâhiyetli mümessilere tebligat yapılamıyorsa kooperatif şirketin memur veya müstahdemlerinden birine yapılmalıdır. Temsil hakkını haiz olmayan idare meclisi âzası müdür ve murakıplar dahil şirkette çeşitli vazifeler almış olan ticarî vekiller ile sair devamlı hizmetliler memur ve müstahdem mefhumuna dahildirler (TK. 13. ve T. Niz. 18/2, 3. Md. leri).

§ 3. ADİ ŞİRKETLERDE ADLİ TEBLİGAT KİMLERE YAPILIR

Her şeyden önce adi şirketlerin tüzel kişiliği olmadığını belirtmemiz gerekir. Bu şirketin, ortaklar dışında ayrı bir hukukî ve iktisadi varlığı mevcut olmadığı için ne bir «şirket adı» vardır, ne de «şirket mameleki» sahibidir. Üçüncü şahıslara karşı sadece, bir mukavele ile birbirine bağlanmış olan şahıslardan başka bir şey yoktur (BK. 520. Md.)⁴⁷.

Şirket akdiyle hukuk süjesi olan bir tüzel kişi meydana gelmediğine göre, adi şirketlere yapılacak tebligat hakkında tüzel kişilere yapılacak tebligatı tanzim eden TK. 12. ve 13. maddelerin tatbiki söz konusu değildir. Adi şirkette, bir hukuk süjesi olarak şirketin değil ortakların birbirlerini temsil etmeleri söz konusudur (BK. 533. Md.). Şirketi idare salâhiyetini haiz bulunanlar, tüzel kişiliği olan şirketlerde olduğu gibi şirket tüzel kişiliğini değil, doğrudan doğruya ortakları temsil ederler ve onların mümessili sıfatıyla hareket ederler. Diğer taraftan, şirket müstakilen dâvacı veya dâvalı sıfatını haiz olamaz veya icra takibine muhatap tutulamaz. Adi şirketi dâva edecek olanlar ile icra takibinde bulunacak şahıslar ortakları müştereken hasım göstermek mecburiyetindedirler⁴⁸. Ancak, şirket işlerini tedvir ve şirketi temsil yetkisi bir veya birkaç ortağa tevdi edilmiş ise (BK. 533. Md.), bu taktirde dâva diğer şerikleri de temsil eden ortak veya ortaklar aleyhine açılmalıdır. TM. HUH. nin 25.6. 1958 tarihli kararında da bu husus teyid edilerek «... Adi şirket halinde (hükmi şahsiyeti olmadığından) dâva ortakların hepsi aley-

[47] Bilgin, S. M. Ali: Ticaret Hukuku Prensipleri (2. Kitap, Şirketler Hukuku, İst. 1950, s. 110).

[48] Şirket münasebetine müsteniden başkaları aleyhine dâva açarken de ortakların müştereken hareket etmeleri gerekir. Bilgin, S. M. Ali: A.g.e. (s. 110).

hine veya şirket işlerini tedvir eden ortak aleyhine şahsen açılmaktadır.» denilmektedir⁴⁹.

Şu hale göre, adi şirkette, adli işlere müteallik tebligatın kaide-ten ortaklardan her birine bizzat yapılması gerekir. Yalnız, BK. nun 525. ve 533. Md. lerinden anlaşıldığı üzere, şirket mukavelesi veya ortakların bir kararı ile, şirketi yönetme ve diğer ortakları temsil yetkisi ortaklardan veya üçüncü şahıslardan biri yahut birkaçına verilmiş olmadıkça ortaklardan her biri münferiden şirketi idare ve diğer ortakları temsil yetkisini haiz olacaklarından, şirketle ilgili olarak ortaklardan birine yapılacak tebligatın kendisi bulunmadığı taktirde diğer bir ortağa yapılması mümkün ve muteberdir. Eğer şirketi tedvir ve ortakları şirket münasebeti bakımından temsil yetkisi, ortaklardan veya üçüncü şahıs olan bir veya birkaç kişiye tevdi olunmuşsa, şirketle ilgili tebligat ticari mümessil yetkilerini haiz olan bu kimselere (müdürlere) muteber olarak yapılabilir (TK. 12. Md.)⁵⁰.

Adi şirketin işlerini tedvir edenler (müdürler) bir kaç tane iseler bunlardan yalnız birine tebligat yapılabilir (BK. 525). Eğer âdi şirketin bir şubesi varsa ve müdür bu şubenin işlerini tedvir için tayin olunmuşsa şube ile ilgili adli tebligat bu müdüre muteber surette yapılabilir. Şirketin merkez işletmesine tayin edilmiş olan müdür şubeye ait işlerle ilgili bulunan tebligatı dahi kabule mezundur.

Eğer, adi şirketin kendilerine tebligat yapılacak ortaklarından veya müdürlerinden hiç birisi belirtilen adreste bulunamazlarsa Tebligat Kanununun 17. maddesine göre, tebligat şirketin aynı yerdeki daimi memur veya müstahdemlerinden birine yapılabilir.

BK. nun 540. maddesine göre «şirketin hitamında TASFIYE, idareden hariç olanlar dahi dahil olduğu halde bütün şeriklerce birlikte yapılmak lâzımdır.» Şu hale göre, şirketi yönetmekte olan ortakların yetkileri fesih hâdisesiyle sona ermiş olmaktadır. Tasfiye artık bütün şerikler tarafından yapılacaktır. Bu halde, ortaklara tebligat, bütün ortakların şirketi yönetme hakkı bulunduğu durum

[49] TM. HUH. nin, 25.6.1958 t. ve E. 438, K. 33 sayılı kararı; Saymen - Elbir - Erman: Türk İctihatlar Külliyesi, 1958, Cilt 1-2, s. 434.

[50] Adi şirketin tüzel kişiliği ve ticaret ünvanı bulunmadığından, müdürler, akil ile birbirine bağlanmış olan ortakları temsil ederler ve onların mümessil sıfatıyla hareket ederler. Bilginin, S. M. Ali: A.g.e. (s. 107).

için belirtilen esaslar dairesinde yapılır. Fakat, mukavele ile veya sonradan bir kararla, tasfiye işlerinin, bir veya birkaç ortağa ve hattâ bir üçüncü şahsa tevdi olunması da mümkündür. Bu taktirde ise, tebligat ya ortaklara bizzat veya onları temsilen şirketi tasfiyeye yetkili kılınmış kimselere yapılmalıdır. Tasfiye halinde dahi, Tebligat Kanununun 17. maddesine göre, şirketin devamlı memur veya müstahdemine ortak veya idareciler bulunamadığı taktirde tebligat yapılabildiğine göre şirketi tasfiyeye yetkili kılınmamış bir ortağa da, bulunamıyan diğer bir ortağa ait tebligat evleviyetle yapılabilir.

Eğer adi şirket şerikleri kendilerini adli merciler önünde bir vekil veya avukat marifetiyle temsil ettiriyorlarsa, şirket münasebetiyle ilgili tebligatın bu vekil veya avukata yapılması gerekir. Maamafih, ortaklardan birinin, adi şirketle ilgili bir dâvada kendisini ayrı bir vekil ile temsil ettirmesi de mümkün bulunduğuna göre, bu halde ayrı vekil tutan ortakla ilgili tebligatın onun vekiline yapılması icap eder: Vekile tebligat ile ilgili bulunan diğer hususları hatırlatmakla yetiniyoruz.

Asistan Erdoğan MOROĞLU